

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO NR. IX-569 4 IR 27
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-4186 DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, 2025-10-16 Nr. 2D-2479 (11.56 E)	Ministerijos nuomone, tradicinių alkoholinių gėrimų gamyba ir teikimas degustuoti kaimo turizmo sodyboje nelaikytinas komercine veikla (turizmo paslaugų teikimu), nes pardavimas nebus vykdomas ir nebus iš to gaunama pajamų. Pažymėtina, kad per kalendorinius metus, pagal Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo nuostatas, ūkininkams galima pagaminti ne daugiau kaip 100 litrų tokių alkoholinių gėrimų kaimo turizmo sodybose ne parduoti, o tik savo ar šeimos poreikiams tenkinti ir (arba) degustuoti vietoje. Atsižvelgiant į tai, kad leidžiamas pagaminti kiekis yra nedidelis (iki 100 litrų per metus) ir kad šių produktų prekyba nebus vykdoma, akcizo taikymas jiems neturės esminės įtakos valstybės biudžeto pajamoms, tačiau sukels neproporcingai didelę mokestinę našta ūkininkams.	<p><i>Neatsižvelgta.</i></p> <p>Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip institucijos, atsakingos už išvadų dėl teisės aktų projektų atitikties Europos Sąjungos teisei teikimą, pateiktoje išvadoje¹ teigiama, kad Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 4 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-4186 (toliau - Įstatymo projektas) siūlomos nuostatos dėl ūkininko gaminamų tradicinių alkoholinių gėrimų atleidimo nuo akcizų neatitinka 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvos 92/83/EEB dėl akcizų už alkoholį ir alkoholinius gėrimus struktūrų suderinimo (toliau - Direktyva 92/83/EEB) nustatytų reikalavimų. Taip pat pažymėtina, kad Nutarimo projekto derinimo metu Teisingumo ministerija pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 10¹ str. 1 dalies nuostatas ūkininko, teikiančio kaimo turizmo paslaugas, gaminami tradiciniai alkoholiniai gėrimai yra skirti ne tik savo ar šeimos poreikiams tenkinti, bet ir (arba) degustuoti vietoje (kaimo turizmo sodyboje). Tokiu būdu, Finansų ministerijos nuomone, ūkininko pagamintų tradicinių alkoholinių gėrimų pateikimas degustuoti kaimo turizmo sodyboje yra tiesiogiai susijęs su ūkininko vykdoma komercine veikla – turizmo paslaugų teikimu (t. y. tokie alkoholiniai gėrimai nebūtų laikomi skirtais asmeniniam vartojimui). Be to, pagal Direktyvos 92/83/EEB nuostatas, galimybė atleisti nuo akcizų privataus asmens nekomerciniais tikslais pagamintą etilo alkoholį arba jam taikyti sumažintus akcizų tarifus siejama su papildomomis sąlygomis, t. y. jo kiekis neturi viršyti 50 litrų vaisių spirito per metus ir turi būti gaminamas iš to asmens augintų vaisių žemės plote, kurio savininkas yra tas privatus asmuo, t. y. lengvata negali būti taikoma etilo alkoholiui, pagamintam ne iš asmens augintų vaisių. Nei Įstatymo projekte, nei su Įstatymo projektu siejamame Alkoholio kontrolės įstatyme papildomų sąlygų dėl tradicinių alkoholinių gėrimų gaminimo iš asmens augintų vaisių jo žemės plote nenustatyta, be to, pagal Alkoholio kontrolės įstatymo nuostatas ūkininkui leidžiamas per kalendorinius metus pagaminti tradicinių alkoholinių gėrimų kiekis (t. y. ne daugiau kaip 100 litrų per kalendorinius metus) yra didesnis, nei leidžiama pagal Direktyvos 92/83/EEB nuostatas.</p>

¹ [XIVP-4186 IŠVADA dėl Akcizų įstatymo Nr. IX-569 4 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto](#)

	<p>Ministerija siūlo ūkininkų pagamintam etilo alkoholiui ir tarpiniams produktams, remiantis 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvos 92/83/EEB dėl alkoholio ir alkoholinių gėrimų akcizų struktūrų suderinimo (su visais jos pakeitimais) (toliau – Direktyva 92/83/EEB) 22 straipsnio 1 ir 2 dalimis ir 18 straipsnio 3 ir 4 dalimis, taikyti sumažintus akcizų tarifus, taip pat nuo akcizų atleisti ūkininko nekomerciniais tikslais iš vaisių, jo augintų žemės plote, kurio savininkas yra jis pats, pagamintą etilo alkoholį, kaip nustatyta Direktyvos 92/83/EEB 22 straipsnio 8 dalyje, ir ūkininko gaminamus alų, vyną ir kitus fermentuotus gėrimus, kaip nustatyta Direktyvos 92/83/EEB 6, 9 ir 14 straipsniuose.</p>	<p>Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektu siūlomas ūkininko gaminamų tradicinių alkoholinių gėrimų atleidimas nuo akcizų neatitiktų Direktyvos 92/83/EEB reikalavimų.</p> <p>Pažymėtina, kad jau šiuo metu pagal Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo nuostatas nuo akcizų atleidžiami alus, vynas, kiti fermentuoti gėrimai, kuriuos pasigamina fizinis asmuo, bet tik tuo atveju, kai šie gėrimai skirti tik asmeniniam naudojimui (t. y. tik savo ar šeimos poreikiams), šiems gėrimams taip pat netaikomas reikalavimas steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlių.</p> <p>Siūlymai nustatyti naujas akcizų lengvatas, t. y. taikyti sumažintus akcizų tarifus tarpiniams produktams, etilo alkoholiui, pagamintam mažose daryklose, nuo akcizų atleisti privačių asmenų nekomerciniais tikslais pagamintą etilo alkoholį, neatitiktų Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 110 punkto nuostatų dėl akcizų alkoholiniams gėrimams didinimo, atsižvelgiant į šių prekių įperkumą, siekiant papildomų įplaukų į valstybės biudžetą. Tokie siūlymai nebūtų visiškai nuoseklūs ir pastarųjų metų sprendimų kontekste, kai siekiant mažinti sveikatai žalingų produktų įperkumą ir vartojimą, tokiu būdu labiau prisidedant prie visuomenės sveikatingumo didinimo tikslų, taip pat prisidedant prie valstybės gynybos finansavimo, 2024 m. birželio 20 d. priimtu Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 23, 24, 25, 26, 30, 31, 65 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIV-2769 buvo nustatytas etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų akcizų tarifų didinimo planas 2025–2027 metams. Be to, svarbu pažymėti, kad pritarus siūlymui taikyti sumažintus akcizų tarifus tarpiniams produktams ir etilo alkoholiui, pagamintiems mažose daryklose, akcizų lengvatos praktikoje turėtų būti taikomos ne tik ūkininkams, bet ir juridiniams asmenims, taip pat ne tik Lietuvoje pagamintiems, bet ir iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių atgabantiems ar iš trečiųjų šalių importuotiems tarpiniams produktams ir etilo alkoholiui, atitinkantiems Direktyvoje 92/83/EEB nustatytas sąlygas.</p> <p>Kartu pažymėtina, kad jau šiuo metu pagal Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo nuostatas nuo akcizų atleidžiami alus, vynas, kiti fermentuoti gėrimai, kuriuos pasigamina fizinis asmuo, bet tik tuo atveju, kai šie gėrimai skirti tik asmeniniam naudojimui (t. y. tik savo ar šeimos poreikiams).</p>
--	--	---